

samiskyky heille myönnettyyn krediittiin verraten on näyttänyt Pankkivaltuusmiehistä jollakin tavoin epäiltävältä. Muuten ovat Pankkivaltuusmiehet joka kuukausi pyytäneet saadaksesen ja läpikäyneet Pankinjohtokunnan edellisen kuukauden pohjakirjan. Eri konttorien lainausliikkeen laatua ja laveutta jossakin määrin valaisevana pannaan tähän seuraava taulu:

	Vuonna 1886				Summa.	
	diskontattiin kotimaisia vekseleitä.		annettiin hypoteekkilainoja ja kassakredittejä.			
	<i>Smc.</i>	<i>7^{llä}</i>	<i>Smc.</i>	<i>7^{llä}</i>	<i>Smc.</i>	<i>7^{llä}</i>
Helsingissä olevassa pääkonttorissa . .	10,175,848	08	17,014,402	95	27,190,251	03
Viipurin konttorissa.	4,033,027	86	2,968,223	17	7,001,251	03
Turun ”	3,914,306	09	3,049,271	63	6,963,577	72
Nikolaink. ”	2,719,309	96	3,575,643	79	6,294,953	75
Porin ”	1,435,589	44	3,047,979	—	4,483,568	44
Oulun ”	3,059,831	98	903,766	—	3,963,597	98
Tamperen ”	2,514,666	33	1,045,869	70	3,560,536	03
Kuopion ”	2,098,927	02	754,865	—	2,853,792	02
Joensuu ”	1,309,584	25	503,100	—	1,812,684	25
Summa	31,261,091	01	32,863,121	24	64,124,212	25

13 §.

Lainojen tilikirjoista poistaminen ja epävarmoiksi julistaminen.

Pankinjohtokunnan esityksen johdosta ovat Pankkivaltuusmiehet Joulukuun 5 p:nä 1885, Joulukuun 11 p:nä 1886 ja Joulukuun 10 p:nä 1887 määränneet että erityiset Pankin saatavat ovat osaksi kokonansa, osaksi määrättyiltä osiltaan pidettävät epävarmoina, jonka ohessa Valtuusmiehet ovat suostuneet tilikirjoista poistamaan lainoja, jotka on huomattu aivan arvottomiksi.

14 §.

Johtosäännön antaminen Pankin pääkonttorin kassööreille sekä

Valtiovarain-toimituskunnasta Huhtikuun 3 p:nä 1867 annetussa kirjeessä Keisarillinen Senaatti on määrännyt sen summan, jota Suomen Pankin kassöörit saavat heidän virkahuoneessaan olevissa kassa-arkuissa säilyttää, ensimmäistä

kassööriä kohti 150,000 ja toista sekä vaihtaja-kassööriä kohti 50,000 markaksi. Sittekuin Pankkivaltuusmiehet kuitenkin sattuneista syistä olivat määränneet että vaihtaja-kassööri toistaiseksi ja kunnes häntä varten annettaisiin uusi johtosääntö saisi pitää hallussaan enintään 80,000 markan suuruisa kassarahaa, on Senaatti, asiasta tehdyn alamaisen esityksen johdosta, Heinäkuun 17 p:nä 1878 hyväksynyt tämän määräyksen, jonka ohessa ja kun viimeksi-mainittuna vuonna oli Pankkiin perustettu ylikassöörin-virka, Senaatti on Lokakuun 9 p:nä samana vuonna suostunut Pankkivaltuusmiesten alamaiseen esitykseen, että ylikassöörin kassa saisi nousta 500,000 markkaan.

Huomauttaen että siten säädetty ylimmät määrät, joita toinen- ja vaihtaja-kassööri saavat heidän hallussaan olevissa kassoissa säilyttää, on nähty riittämättömiksi, on Pankinjohtokunta kirjeessä Lokakuun 22 p:nä 1884 pyytänyt Pankkivaltuusmiehiä hankkimaan armollista lupaa vasta mainittuina kassöörin käsikassain lisäämiseen, toisen kassöörin kassan 100,000 ja vaihtaja-kassöörin kassan 150,000 markaksi.

Suomen Pankin 27 p:nä Kesäkuuta 1878 annetun armollisen ohjesäännön 108 §:n pohjalla ovat Pankin kassöörin hallussa olevain kassain korkeimmat summat määrättävät siinä kassöörin johtosäännössä, joka mainitun ohjesäännön 54 ja 84 §:n mukaan on Pankkivaltuusmiesten tehtävä ja Senaatin Talous-osaston tarkastettavaksi ja vahvistettavaksi lähetettävä. Siihen katsoen, että pankin-ohjesääntö sisältää myöskin joukon kassöörejä koskevia erityismääräyksiä, ei ole kuitenkaan heitä varten annettu mitään eri johtosääntöä, vaan Pankinjohtokunta on, milloin ohjesäännön tätä asiaa koskevat määräykset eivät ole riittäneet, antanut tarpeellisia ohjeita kassöörin noudatettaviksi. Koska äsken-mainitut pykälät kuitenkin nimenomaan edellyttävät, että sellainen johtosääntö on oleva olemassa, pitivät Pankkivaltuusmiehet itseään velvollisina tekemään nykyisten olojen mukaan sovitun ehdotuksen kaikkien Pankin pääkonttorin kassöörin johtosäännöksi. Mutta kun vuoden 1882 valtiopäivillä nostettiin kysymys uuden ohjesäännön laatimisesta Pankkia varten, sekä Valtiosäätyjen toimenpiteen kautta syntynyt ehdo-

ajan määräinen, milloin vaihtaja-kassöörin kassa on auki pidettävä.

tus pankin-ohjesäännöksi olisi, jos se olisi tullut hyväksytyksi, vaikuttanut puheenalaiseen johtosääntöön, niin Pankkivaltuusmiehet katsoivat odotettavakseen asian käsittelyn tulosta viimeksi koolla olleissa Säädysissä. Sen perästä kuin Säädys kuitenkin olivat hyljänneet ehdotuksen uudeksi pankin-ohjesäännöksi, ovat Pankkivaltuusmiehet 27 p:nä Helmi-kuuta 1886 päivätyyn kirjeen ohessa tarkastettavaksi ja vahvistettavaksi Senaattiin lähettäneet edellä-mainitun ehdotuksen johtosäännöksi, jossa käsikassain ylin luvallinen määrä, Pankinjohtokunnan esityksen mukaisesti pantiin, toisen kassöörin hallussa olevaa kassaa kohti 100,000 ja vaihtajakassöörin kassaa kohti 150,000 markaksi, jota vastoin yli- ja ensimmäisen kassöörin käsikassat pysytettiin suuruudeltaan semmoisina kuin Senaatti jo ennen oli määrännyt. Maaliskuun 24 p:nä 1886 Keisarillinen Senaatti hyväksyi ja vahvisti puheenalaisen ehdotuksen toistaiseksi noudatettavaksi.

Sen perästä kuin vaihtaja-kassöörin käsikassaa oli edellä mainitulla tavalla lisätty, on tätä kassaa, joka sitä ennen suljettiin kello 1 jälkeen puolen päivän, pidetty yleisön varalta avoinna kello 2:teen, jota järjestelmää Pankkivaltuusmiehet jo ennen olivat ehdottaneet, mutta jota silloin käsikassan riittämättömyyden tähden ei oltu voitu panna toimeen.

15 §.

Pankinjohtokunnan tiedustelujen johdosta, mitenkä muutamat 12 p:nä Huhtikuuta 1886 annetussa armollisessa julistuksessa, joka sisältää uuden vuosirahan-säännön Suomen Pankille, olevat erityiset määräykset oikeastaan ovat ymmärrettävät, ovat Pankkivaltuusmiehet kirjeissä Toukokuun 29 p:nä, Elokuun 21 p:nä ja Syyskuun 15 p:nä 1886 selittäneet, että Sihteeri Wallénin ja Ensimmäisen kamreerin Steniusen, jotka nimitettiin virkoihinsa, Wallén Lokakuun 29 p:nä 1873 ja Stenius Maaliskuun 24 p:nä 1876, tulisi puheenalaisen julistuksen 1:sen muistutuksen nojassa, kymmenvuotisesta nuhteettomasta palveluksesta saada 20 prosentin korotus mainittuja virkoja varten uudessa vuosirahan-säännössä määrättyihin vakinaisiin palkkoihinsa, joka korotus olisi laskettava Toukokuun 1 p:stä 1886, jolloin mainittua kuulutusta piti

Keskusteluja ja päätöksiä 12 p:nä Huhtikuuta 1886 annetun armollisen julistuksen käytännössä paneemisesta, joka julistus sisältää Suomen Pankin uuden vuosirahan-säännön.

ruveta noudattamaan. Sen ohessa Pankkivaltuusmiehet katsoivat samanlaisen palkankorotuksen samasta ajasta alkaen annettavaksi myöskin seuraaville Pankin virkamiehille, nimitäin Wiipurin konttorin kassöörille F. Söderbergille ja Tampereen konttorin kassöörille D. Björkellille sekä vanhemmille kirjanpitäjille M. Tavaststjernalle ja P. Gummerukselle, jotka nimitettiin virkoihinsa, Söderberg Huhtikuun 24 p:nä 1866, Björkell Helmikuun 28 p:nä 1876, Tavaststjerna Kesäkuun 17 p:nä 1869 ja Gummerus Toukokuun 19 p:nä 1874. Ja on asiasta pidetty yhteinen keskustelu Pankinjohtokunnan kanssa Elokuun 21 p:nä 1886, niinkuin samana päivänä pidetyssä pöytäkirjassa on lähemmin nähtävänä.

16 §.

Koska eräs Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassan Pankkia vastaan ajama kanne, koskeva kassalle tulevata, erään avoimeksi joutuneen tirehtöörinviran palkasta lähtevätä vakanssisäästöä, myöskin kajoo kysymykseen, minkä viraston, Keisarillisen Senaatinko vai Pankkivaltuusmiesten asia on Pankin virkain avoimiksi joutuessa määrätä, minkä verta itsekunkin viran palkasta on viran toimittamisesta maksettava, ja niin muodoin hallita Pankin varoja, niin Pankkivaltuusmiehet ovat katsoneet tämän, vastoin Pankkivaltuusmiesten kannattamaa mielipidettä ratkaistun riidan periaatteellisen merkityksen kaipaavan laveampaa, siitä pidettyin keskustelujen kertomista.

Sen perästä kuin Suomen Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassa, Pankintirehtööri Emil Lindebäckin kuoltua Maaliskuun 12 p:nä 1882, sen vuoden Heinäkuun lopussa oli kantanut mainitun tirehtöörinviran palkasta kassalle tulevan neljän kuukauden vakanssisäästön, ja Pankinjohtokunta oli jättänyt Pankkivaltuusmiesten määrättäväksi, kuinka suuri osa tuota palkkaa sen jälkeen olisi maksettava viran toimittamisesta, kunnes se tulisi jälleen täytetyksi, ja kuinka paljo mainittu kassa vielä saisi, ovat Pankkivaltuusmiehet, nojautuen Elokuun 31 p:nä 1876 annetun Armollisen julistuksen 3 kohtaan, joka julistus koskee erinäisten Suomen Siviiliviraston leskien- ja orpoinkassaa varten voimassa olevain

Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassan ja Suomen Pankin välisen riidan kassalle kuuluvasta vakanssisäästöä.

säännöksiä muuttamista, kirjeessä Heinäkuun 26 p:nä 1882 valtuuttaneet Pankinjohtokunnan käyttämään virantoimittajan palkkaamiseen vuosirahan-säännössä puheenalaista virkaa varten määrätyn koko palkan, katsoen kuitenkin että hänen Pankista nauttimat palkkaetunsa sen kautta eivät nouse vakinaiselle pankintirehtöörille vuosirahan-säännön mukaan tulevaa palkkaa suuremmiksi.

Mainitussa 3 kohdassa vuoden 1876 julistusta säädetään „että kassalle toistaiseksi suodaan oikeus saada, sittenkuin se on hyväkseen nauttinut visseissä tapauksissa määrätyn avonaisuussäästön neljältä kuukaudelta, sen lisäksi, siltä ajalta kuin siviilivirka voi vielä olla avoinna, ylöskantaa se, mitä palkasta on säästynyt, vähennettynä sillä palkkiolla, joka viran toimittamista varten sillä ajalla ehkä on tarpeen ja jonka palkkion Me, Suomen Senaattimme tahi muu asianomainen virasto on kussakin eri tapauksessa määräävä.“

Väittäen että Pankkivaltuusmiehet muka eivät ole sellainen „asianomainen virasto“, joka edellä-mainitun säännöksen perustuksella olisi oikeutettu määräämään sen palkkion, mikä olisi pankintirehtöörin-viran palkasta otettava sen viran hoitamisen korvaamiseksi, on Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassan ensimmäinen Kamreeri N. K. Nordenskiöld Suomen Pankin antamaa, kassalle vuodelta 1882 tulevia rahoja koskevaa laskua vastaan muistuttanut, että vakanssisäästöä olisi pitänyt myöskin mainitun vuoden Elo-, Syys-, Loka-, Marras- ja Joulukuulta kassaan maksaa 3,333 markkaa 33 penniä, josta kuitenkin saisi vähentää 100 markkaa kassan niiltä kuukausilta jo hyväksi nauttimana pensionimaksuna.

Sinä kirjeilyksessä, johon antoi aihetta puheenalainen muistutus, jonka leskien- ja orpoinkassan Johtokunta jätti Yleisen Revisionioikeuden ratkaistavaksi, on Pankinjohtokunta huomauttanut että, koska Suomen Valtiosäädty 9 p:nä Joulukuuta 1867 annetun armollisen asetuksen nojassa ovat hallittavakseen ja vastattavakseen vastaan-ottaneet ne Pankkiin perustetut alkuperäiset ja hypoteekkirahastot, joilla sen perästä yhteisesti ja yksinomattain on ollut nimenä Suomen Pankki, sekä Valtuusmiestensä kautta, muutamilla lähemmin määrättyillä poikkeuksilla, toimittavat sitä Pankin silmällä-

pitoa, mikä ennen oli Keisarillisen Senaatin asiana, niin Pankinjohtokunta ei ole voinut ensinkään epäillä sitä, että Suomenmaan Valtiosäättyjen Pankkivaltuusmiehet juuri ovat se „asianomainen virasto“, jonka on määrättävä se palkkio, mikä Pankissa avoinna olevan viran hoitamista varten tarvitaan. Vaikka voimassa olevassa pankin-ohjesäännössä on pidätetty Keisarilliselle Senaatille valta määrätä Suomen Pankin tirehtöörille pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi tarvittava viransijainen, niin Pankinjohtokunnasta näytti kuitenkin kieltämättömältä että, paitsi Suomenmaan Valtiosäättyjä, ei kellään muulla viranomaisella kuin Pankkivaltuusmiehillä ole valtaa määrätä Pankin varain käyttämisestä. Mutta jos nyt Pankkivaltuusmiehet, Pankinjohtokunnan edellä-mainitun käsityksen mukaan, ovat olleet asianomainen virasto päättämään riidanalaisen palkkion määrästä, niin itse päätöstä vastaan kaiketi ei liene mitään muistuttamista, koska leskien- ja orpoinkassa, Elokuun 31 p:nä 1876 annetun armollisen julistuksen mukaan, kun sitä verrataan 14 p:nä Toukokuuta 1860 annettuun armolliseen julistukseen, ei ole saapa muuta kuin mitä palkasta on säästynyt, kun siitä on luettu pois se palkkio, jonka „asianomainen virasto“ on määrännyt viran hoitamisesta maksettavaksi, ollen sama virasto sitä tehdessään velvollinen pitämään lukua ainoastaan viran asianmukaisesti hoitamisesta. Tosiansa olikin tässä tapauksessa syntynyt säästö kassan hyväksi, vaikka sitä erehdyksestä ei oltu otettu siihen laskuun, jota Kamreeri Nordenskiöld on moittinut. Asian-laita oli näet se, että kun Pankin Sihteeri, jonka Keisarillinen Senaatti oli määrännyt hoitamaan avoinna olevaa tirehtöörin-virkaa, sai koko tirehtöörin-palkan, niin se henkilö, joka sill'aikana hoiti sihteerinvirkaa, ei saanutkaan nauttia kaikkia siihen virkaan kuuluvata palkkaa. Sihteerinpalkasta sillä tavoin Elokuun alusta v. 1882 Tammikuun loppuun 1883 syntyneen 1,018 markan 22 pennin säästön, joka oikeastaan olisi pitänyt vaarintottaa tirehtöörin-palkan kohdalla ja tulla kassan hyväksi, olisikin Pankinjohtokunta valmis vaadittaessa kassaan maksattamaan. Muuten on Pankinjohtokunta huomauttanut että tässä ei ole puhe mistään muistutuksesta Pankinjohtokuntaa

vastaan tilintekijäksi katsottuna, vaan niistä toimista, joita Pankinjohtokunta on Pankkivaltuusmiesten määräysten mukaan pitänyt. Pankinjohtokunta kielsi siis että sitä voisi pitää osallisena asiassa. Niin ollen Kamreeri Nordenskiöldin puheenalainen kanne muka sisälsi yrityksen, joka tarkoitti toimivallan-riitakohtauksen aikaansaamista Keisarillisen Senaatin ja Pankkivaltuusmiesten välillä. Mutta kun Yleisen Revisionioikeuden, 13 Helmikuuta 1837 annetun armollisen johtosäännön 28 §:n mukaan, ainoastaan tulee ratkaista tilintekijöitä vastaan nostetuita muistutusjuttuja, niin rohkeni Pankinjohtokunta katsoa sen kysymyksen ratkaisemisen, Pankkivaltuusmiestenkö vai Keisarillisen Senaatin vallassa on Pankin varain käyttäminen, olevan kokonaan Revisionioikeuden tuomiovallan ulkopuolella.

Toiselta puolen on Kamreeri Nordenskiöld ajamansa kanteen tueksi maininnut, muun muassa, että 9 p:nä Joulukuuta 1867 annetun armollisen asetuksen sanain-muodosta, hengestä ja mielestä, jonka asetuksen nojassa Suomenmaan Valtiosäädyt ovat hallittavakseen ja vastattavakseen saaneet vastaan-ottaa Pankkiin perustetut alkuperäiset ja hypoteekkirahastot, ei voi saada muuta käsitystä kuin että se asetus tarkoittaa ainoastaan Pankin sisällistä hallintoa, mutta ei ensinkään koske siihen oikeussuhtaan, mikä yleisen lain mukaan on olemassa Pankin virkamiesten ja Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassan tai minkä muun kolmannen persoonan välillä tahansa. Mainitun asetuksen 15 §, johon Pankkivaltuusmiesten kaikki toimivalta on tarkoin merkittynä, ei muka myöskään millään tavalla heitä oikeuta suureuden puolesta määräämään sitä palkkaa, jota Pankin virkaa-toimittavan tirehtöörin tulee saada viran avoinna ollessa nauttia. Mutta koska sitä vastoin asetuksen 7 §, verrattuna voimassa olevan, 27 p:nä Kesäkuuta 1878 annetun pankinohjesäännön 77 §:ään, osottaa, että milloin pankintirehtöörin-virka on avoinna ja viransijainen on määrättävä pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi, Pankkivaltuusmiesten tulee jättää asia Senaatin Talous-osaston ratkaistavaksi, niin lienee myöskin sen määrääminen, kuinka paljo viransijaisen tulee pankintirehtöörin-palkasta pensionikassalle antaa, Talous-osas-

ton asia. Ja kun jo 5:nnessä kohdassa armollista asetusta Heinäkuun 19 p:ltä 1859, jota asetusta muka ei suinkaan ole kumottu ennen-mainituilla, 9 p:nä Joulukuuta 1867 annetulla asetuksella eikä myöhemmin Suomen Pankkia varten annetuilla ohjesäännöillä, säädetään että se palkka, jota viransijaisena oleva virkamies jonkun viran avoinna ollessa on pensionikassaan nähden saapa nauttia, on joka kerta Keisarillisen Majesteetin tai Keisarillisen Senaatin määrättävä, niin siitä näyttää kieltämättömästi käyvän selville että sellaista toimivaltaa, jonka kautta pensionikassan oikeus saattaisi tulla olennaisesti loukatuksi, ei ole Pankkivaltuusmiehille annettu. Ettei myöskään mitään muutettua järjestystä tässä kohden ole pantu käymään tuon yllä-mainitun, 31 p:nä Elokuuta 1876 annetun armollisen julistuksen kautta, se taas muka näkyy siitä, että sen 3 kohdassa nimenomaan lausutaan, että jokaisessa tapauksessa tarpeellinen määrääminen on Keisarillisen Majesteetin, Hänen Suomen Senaattinsa tai muun asianomaisen viraston vallassa, selvästikin vaihtopuolisesti, aina sen mukaan, määrääkö sellaisen viransijaisen Keisarillinen Majesteetti, Senaatti vai joku muu virasto. Mitä taas tulee Pankinjohtokunnan lausumaan, että Yleisen Revisionioikeuden ei olisi valta ratkaistavakseen ottaa puheenalasta muistutusjuttua, niin on Kamreeri Nordenskiöld huomauttanut, että Pankinjohtokunnan antamat tilit leskien- ja orpoinkassan tuloista ovat pidettävät samanveroisina kuin muiden virkakuntain antamat samanlaiset laskut, sekä että siis myöskin ensiksi-mainitut tilit voisivat joutua kassan puolelta muistutusten alaisiksi, jotka ynnä niiden yhteydessä olevat riitakysymykset olisivat jätettävät Yleisen Revisionioikeuden ratkaistaviksi.

Yleisen Revisionioikeuden vaadittua myöskin Pankkivaltuusmiehiltä lausuntoa asiasta, ovat Valtuusmiehet kirjeessä Tammikuun 29 p:nä 1885 sitä varten huomauttaneet että, vaikka, Suomen Pankin voimassa olevan ohjesäännön 77 §:n mukaan, Keisarillisen Senaatin Talous-osaston tulee Pankkivaltuusmiesten esityksestä määrätä pankintirehtöörin sijainen, silloin kuin semmoinen tarvitaan pitemmäksi ajaksi kuin kahdeksi kuukaudeksi, niin ovat kuitenkin Pankkivaltuusmie-

het aina määränneet viransijaisen palkan, joilla Valtuusmiehillä, lähinnä Suomen Säätyjä, koska ovat Pankin hallituksen, on yksinomainen sen varain käyttövalta. Koska siis Pankkivaltuusmiehet ovat ainoa viranomainen, joka on voinut määrätä mainitun viransijais-palkkion suuruuden, ja kun 31 p:nä Elokuuta 1876 annettu armollinen julistus ei sisällä mitään rajoittavia säännöksiä siitä, mitä asianomaisen viraston on oikeus puheiksi tullessa kohden määrätä, niin Pankkivaltuusmiesten mielestä Kamreeri Nordenskiöldin tekemän vaatimuksen perustus tykkänään raukeaa sikseen, mikäli se vaatimus tarkoittaa enempää kuin Elokuun alusta Joulukuun loppuun 1882 ennen-mainitun viransijaisuuden kautta syntyntä 1,018 markan 22 pennin säästöä, jonka summan Pankinjohtokunta on ilmottanut olevansa valmis kassaan maksattamaan. Mutta koska Kamreeri Nordenskiöld, vaikka Pankinjohtokunta asiasta antamassaan lausunnossa jo oli huomauttanut yllä-olevia asian arvostelemisen näkökohtia, on pysynyt kiinni vaatimuksessaan, että Yleinen Revisionioikeus julistaisi Pankkivaltuusmiehillä ei olleen oikeutta ryhtyä riidanalaiseen toimeen, niin katsoivat Valtuusmiehet velvollisuudekseen myöskin huomauttaa, niinkuin Pankinjohtokuntakin oli tehnyt, että mainittu vaatimus olisi jätettävä varteen ottamatta, varsinkin kun on itsestensä selvää, että kysymys Pankkivaltuusmiesten tai Keisarillisen Senaatin toimivallasta tässä asiassa ei ole Yleisen Revisionioikeuden ratkaistava.

Tästä asiasta olleen kirjeilyksen tähän loputtua, on Yleinen Revisionioikeus 30 p:nä Maaliskuuta 1885 antamassaan päätöksessä siitä mielensä lausunut; ja kun Yleinen Revisionioikeus, joka mielestään ei ole velvollinen tutkimaan niitä toimia, joita Suomen Pankin Johtokunta tai Waltiosäätyjen Pankkivaltuusmiehet ovat yleisten varain käyttämisestä pitäneet, tahi muuten missään tapauksessa määräämään sitä avoimen viran toimittamisesta menevää palkkiota, joka 31 p:nä Elokuuta 1876 annettun Keisarillisen julistuksen kolmannen kohdan mukaan on luettava pois siitä säästöstä, mikä sellaista virkaa varten vuosirahan-sääntöön otetusta palkasta on Suomen siviilikunnan leskien- ja orpoinkassalle tuleva, ja siis ei ole velvollinen tutkimaan onko Pankkival-

tuusmiehillä ollut oikeus määrätä palkkiota avoinna olleen pankintirehtöörinviran hoitamisesta mainittuin viiden kuukauden aikana, ja kun mainitun leskien- ja orpoinkassan Johtokunnalla sen vuoksi myöskään ei ole ollut 13 p:nä Helmikuuta 1837 annettun Keisarillisen johtosäännön 27 ja 28 §:ssä eikä muissakaan voimassa olevissa asetuksissa tukea, minkä nojalla saisi jättää Yleisen Revisionioikeuden ratkaistavaksi ensimmäisen Kamreerin, Tirehtori Nordenskiöldin Pankin Johtokuntaa vastaan ajaman, puheina olevan saamis-vaatimuksen, niin Yleinen Revisionioikeus katsoi ei olevansa asianomainen tuomioistuin ottamaan tätä vaatimusta tutkitavaksensa.

Vasta-mainitun päätöksen, josta Kamreeri Nordenskiöld teki alamaisen valituksen, Keisarillisen Senaatin Talousosasto kuitenkin kumosi ja lykkäsi asian takaisin Yleiseen Revisionioikeuteen, joka sitte uudessa, 17 p:nä Toukokuuta 1886 antamassaan päätöksessä on, siinä ilmottamistansa syistä, katsonut Pankinjohtokunnan, joka ei ollut Keisarilliseen Senaattiin tehnyt esitystä puheenalaisen pankintirehtöörinviran-sijaiselle tulevan palkkion määräämisestä, ei voivan päästä sinä palkkiona maksamasta 3,333 markkaa 33 penniä Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassaan, sekä sen vuoksi velvottanut Pankinjohtokunnan siihen kassaan lähemmin määrättyllä tavalla maksamaan ne 2,215 markkaa 11 penniä, jotka jäävät jäljelle, kun vasta-mainitusta summasta luetaan pois sekä se 100 markan suuruinen pensionimaksu, jonka muistutuksen-tekijä on tunnustanut tulleen mainitun kassan hyväksi viidestä kuukaudesta, että ne 1,018 markkaa 22 penniä, jotka on kassaan maksettavaksi määrätty, eli yhteensä 1,118 markkaa 22 penniä.

Pankinjohtokunnan valitettua tästä Keisarillisen Senaatin Talous-osastoon on Senaatti päätöksessä 25 p:nä Tammikuuta 1887 lausunut, että koska Senaatti, antaessaan erityisiä määräyksiä Pankin Sihteeri Wallénille, ainoastaan on määrännyt, että Wallén saisi nauttia hyväkseen hänelle tirehtöörinviran toimittamisesta lain mukaan tulevan palkan, niin on Keisarillinen Senaatti ollut sitä mieltä että, huolimatta siitä, minkä palkan Pankkivaltuusmiehet sen lisäksi ovat Wallénille

määränneet, koko vakinainen palkka, 31 p:nä Elokuuta 1876 annetun armollisen julistuksen 3 kohdan mukaan, on vakanssisäästönä menevä siviilikunnan leskien- ja orpoinkassaan, jonkatähden Keisarillinen Senaatti on katsonut oikeaksi hyljätä alamaisten valituksen ja jättää asian Yleisen Revisio-oikeuden valituksen-alaisen päätöksen nojaan.

Sillä välin oli Kamreeri Nordenskiöld niissä muistutuksissa, jotka hän oli tehnyt siviilikunnan leskien- ja orpoinkassaan vuosilta 1883, 1885 ja 1886 tulevia varoja koskeviin Suomen Pankin laskuihin, vaatinut kassan varalta saadakseen vakanssisäästöä sekä yllä-mainitusta tirehtöörinvirasta vuoden 1883 Tammikuun osalta että vuosina 1885 ja 1886 avoimma olleista Nikolainkaupungin ja Kuopion pankinkomisariuksen-viroista, ollen sitä säästöä tirehtöörin-viran kohdalta 646 markkaa 67 penniä, Nikolainkaupungin pankinkomisariuksen-viran kohdalta vuoden 1885 Lokakuulta 274 markkaa 83 penniä ja Kuopion pankinkomisariuksen-viran kohdalta vuoden 1886 Tammikuulta sama määrä elikkä siis yhteensä 1,196 markkaa 33 penniä. Yllä-kerrotun, samalla oikeudenperusteella kuin viimeksi mainittukin juttu alkuunpannun oikeudenkäynnin näin päättyessä, joten siis viransijaiselle tosi oloissa ei ole myönnetty ollenkaan osaa vakinaisesta palkasta, ovat Pankkivaltuusmiehet nähneet itsellään olevan syytä 21 p:nä Toukokuuta 1887 antamassaan kirjoituksessa valtuuttaa Pankinjohtokunnan siviilikunnan leskien- ja orpoinkassaan maksamaan sekä edelläpääin-mainitut 2,215 markkaa 11 penniä, jotka Keisarillinen Senaatti on maksettavaksi tuominut, että myöskin ne yhteensä 1,196 markkaan 33 penniin nousevat rahamäärät, joita kassa tässä kerrotulla tavalla on vaatinut.

17 §.

Huhtikuun 26 p:nä 1881 tekemässään testamentissa on samana vuonna kuollut Hovioikeuden ylimääräinen notarius Elis Holm määrännyt muun muassa, 100,000 markkaa hätä-apu-rahastoksi Suomenmaata varten. Mainittu testamentti on puheenalaiselta osaltaan näin kuuluvainen:

„Hätäapu-rahastoksi koko Suomenmaata varten annan minä satatuhatta (100,000) markkaa Suomen valtiokonttorin

Hovioikeuden ylimääräisen notarius Elis Holmin testamenttimääräys hätä-apu-rahastoksi Suomenmaata varten.

otettavaksi haltuunsa ja Pankkivaltuusmiesten silmällä-pidon alaisena hoidettavaksi. Summaa eli pääomaa älköön kartuttako, vaan sitä vastoin sen korkoja, niin että ne katovuoden tullessa tai hädän sattuessa heti ovat käytettävänä työnansion hankkimiseen, etupäässä koppivankilain, sairashuoneiden rakentamiseen, kulkuneuvojen parantamiseen (avuksi rautateiden rakentamiseen) y. m. töihin, joiden tarkoituksena on maan ja kansan parantaminen, jalostuttaminen, valistaminen ja sivistyttäminen. Karttuneet koronsäästöt voivat ehkä kasvaa sekä jossakin määrin, yhdessä muiden mahdollisten rahanmääräysten kanssa, tarjota työntilaisuutta, niin että työn-etsijäin ei tarvitse hädän tullessa kerjätä ja nähdä nälkää — viimeksi ollut kova näljänhätä lienee antanut meille monta hyödyllistä opetusta.“

Sen perästä kuin testamentti oli tullut Suomen Valtiokonttorin toimesta asianmukaisesti valvotuksi ja yllä-mainitulla tavalla määrättyt rahat olivat konttorin haltuun tulleet, on Keisarillinen Senaatti 10 p:nä Kesäkuuta 1885 Valtiovarain-toimituskunnasta Pankkivaltuusmiehille lähetetyssä kirjeessä käsenyt että testamentin-tekijän määräämä rahaston hoitamisen silmällä-pito on järjestettävä niin, että Valtiokonttorin tulee joka vuoden alussa antaa Pankkivaltuusmiehille kertoelma rahaston asemasta edellisen vuoden lopussa. Tämänmukaisesti on Valtiokonttori vuosilta 1885 1886 ja 1887 Pankkivaltuusmiehille lähettänyt sellaiset kertoelmat, joita Valtuusmiehet ovat tarkastaneet, mutta eivät ole huomanneet niissä muistutuksen syytä. Nämä kertoelmat osottavat rahastossa vuoden 1887 lopussa olleen karonsäästöä 13,681 markkaa 45 penniä, joka summa olisi ollut käytettävänä testamentin-tekijän määräämään tarkoitukseen. Mihinkään siihen suuntaan käyvään toimeen ei ole kuitenkaan ryhdytty, varsinkin kuin testamentissa ei nimenomaan määrätä mikä valta Pankkivaltuusmiehillä siinä suhteessa on oleva.

18 §.

Koska eri tahoilta oli valitettu, että se kolmen tunnin aika päivässä k:lo 11:sta k:lo 2:teen, jolloin Suomen Pankin Pietarissa olevaa konttoria on pidetty yleisölle avoinna, on

Pietarin konttorin työtjärjestyksestä.

liian lyhyt ja paikkakunnan oloihin katsoen sopimaton, niin Pankkivaltuusmiehet olivat, 12 p:nä Tammikuuta 1884 Pankinjohtokunnan esityksestä määränneet, että konttori sen perästä olisi pidettävä avoinna k:lo 11 ja 3 välillä päivällä. Kun kuitenkin sangen tuntuvia haittoja oli syntynyt myöskin siitä, että konttori on ollut suljettuna Venäjän juhlapäivinä, niin Pankinjohtokunta hankki tietoja Venäjän Valtio pankin työjärjestyksestä. Sen mukaan, mitä Johtokunta on saanut siitä tietää, pidetään Valtio pankkia kaikenlaatuisilta toimilta suljettuna niinä juhlapäivinä, joiksi valtion virastotkin suljetaan, ja on sitä paitsi muutamina erittäin määrättyinä juhlapäivinä auki ainoastaan k:lo 11 ja 1 välillä juoksevien tilien ja postivekselien varalta. Nyt kerrotun selvityksen pohjalla Pankkivaltuusmiehet Tammikuun 20 p:nä 1885 suostuivat Pankinjohtokunnan esitykseen, että Pietarin konttorin avoinnapiito-aika saataisiin määrätä samaksi kuin Venäjän Valtio pankkia varten on säädettyinä, semminkin koska samaa järjestystä noudatetaan Pietarissa olevissa yksityisissäkin pankeissa.

19 §.

Paitsi pienempiä pankki- ynnä sen talousrakennuksessa suoritettuja kunnossapitotöitä, on pankkirakennuksen vesikatto, johon huomattiin ruosteen tarttuneen, kesällä v. 1885 maalattu uudestaan, joka työ maksoi 1,617 markkaa.

Konttorihuoneuksia koskevain tointen joukossa on ainoastaan mainittava että, Pankkivaltuusmiesten 25 p:nä Syyskuuta 1885 tekemän päätöksen mukaan, Joensuun konttorin kassaholviin on hankittu lävellinen rautaovi ilmanvaihdon helpottamiseksi konttorin ja holvin välillä sinä aikana, jolloin konttori pidetään yleisöä varten auki, jonka perästä ja kun mainittua holvia siitä huolimatta edelleenkin on haitannut kosteus, Pankkivaltuusmiehet ovat, Pankinjohtokunnan esityksestä, Elokuun 27 p:nä 1887 määränneet että siihen on asetettava n. k. karbonnatron-uuni. Sitä paitsi on, Pankkivaltuusmiesten 15 p:nä Syyskuuta 1886 antaman suostumuksen mukaan, Porin konttorin kassaholviin vievän rautaoven sijaan, joka ei ollut turvallinen, asetettu uudempaa tekotapaa oleva ovi.

Pankkirakennusta ja konttorihuoneuksia koskevat toimet.

20 §.

Pankkivaltuusmiehet ovat käsitelleet seuraavat tärkeämmät rahanmääräys-, palkkaus- ja eläkekysymykset.

a) Pankin setelien painamisen silmällä-pidosta Köpenhaminassa, jota, niinkuin jo on mainittu, ovat toimittaneet Helmikuun alusta vuonna 1885 Toukokuun loppuun samana vuonna Pankin Toinen Kassööri C. Ignatius, viimeksi-mainitusta ajasta Maaliskuuhun vuonna 1886 Varatuomari W. F. Heimbürger ja sen perästä aina setelien painattamisen loppuun asti Pankin nuorempi Kirjanpitäjä A. Broberg, Kassööri Ignatius ei ole vaatinut enempää korvausta kuin hänelle tulevan kassöörinpalkan, jota vastoin Varatuomari Heimbürger ja Kirjanpitäjä Broberg ovat, Pankkivaltuusmiesten 14 p:nä Huhtikuuta 1885 ja 21 p:nä Tammikuuta 1886 tekemäin päätösten mukaan, siitä toimesta saaneet palkkiota 500 markkaa kuukaudessa.

b) Jotta Pankinjohtokunta voisi ryhtyä sille kuuluviin toimiin, ovat Pankkivaltuusmiehet Joulukuun 16 p:nä 1885 Johtokunnalle tiedoksi antaneet Suomen Valtiosäätyjen sen edellisen Toukokuun 22 p:nä Pankkivaltuusmiehille antaman määräyksen, että Valtuusmiesten tulee niistä käytettävänä olevista voittorahoista, jotka Joulukuun 31 p:nä 1883 olivat talalla Längmanin testamenttirahastossa Litt. B:ssä, sekä joita vuosina 1884—1887 osaksi on tullut, osaksi tulee mainittuun rahastoon, vuosina 1885—1887 maksattaa alla-mainituille seuroille vuosittain seuraavat summat, nimittäin Suomen Taideyhdistykselle ja Kansanvalistusseuralle kummallekin 4000 markkaa, Societas pro fauna et flora fennica nimiselle seuralle, Historialliselle yhdistykselle, Suomalais-Ugrilaiselle seuralle ja Suomen Muinaismuisto-yhdistykselle 2,000 markkaa kullekin sekä „Svenska folkskolans vänner“ nimiselle yhdistykselle 1,500 markkaa, kuin myöskin antaa Suomen Tiedeseuran käytettäväksi kaikkiaan 10,000 markkaa Suomen pohjoisnapa-matkueen teosten painattamiskustannusten suorittamiseksi.

c) Toukokuun 17 p:nä 1886 Pankkivaltuusmiehet valtuuttivat Pankinjohtokunnan Pankin varoista maksamaan 550 markkaa Kivipainaja F. Tilgmannelle erityisistä hänen teke-

Rahanmääräys-, palkkaus- ja eläkekysymyksiä.
a) Palkkiota setelien painamisen silmällä-pidosta Köpenhaminassa.

b) Rahanmääräys Längmanin testamenttirahastosta.

c) Maksamääräisiä setelipaperin näytteistä, piirus-

tuksista viiden markan seteliä varten y. m.

mistään piirustuksista Pankin uutta viiden markan seteliä varten, ja 140 Saksan markkaa, jotka vastaavat 173 markkaa 80 penniä, setelipaperin näytteestä, jonka oli antanut Dürenissä oleva firma Carl Schleicher & Schüll, sekä 80 markkaa „Muinaisjäännöksiä Suomen suvun asumus-aloilla,“ nimisestä kuvateoksesta, joka on ollut Nürnbergin taidekoulun Professorin Friedrich Wanderer'in käytettävänä sopivan aiheen valitsemista varten hänen tekemänsä, mainitun setelin luonnospiirustukseen.

d) Rahanmääräys yövärtioimisesta Pankin luona.

d) Sen johdosta, että Suomen Pankin luona ollut sotilas-yövahti maan Kenraalikuvernöörin käskystä peräytettiin Toukokuun 22 p:stä alkaen v. 1886, on, Pankkivaltuusmiesten samana päivänä antaman määräyksen mukaan, otettu kaksi vartijaa lisää toimittamaan yövärtioimista Pankin luona. Ja valtuuttivat Pankkivaltuusmiehet Pankinjohtokunnan käyttämään siihen tarkotukseen Pankin varoista enintään 1,400 markkaa vuodessa.

e) Palkkionlisäys vierailijakielillä-kirjeenvaihtajalle.

e) Pankinjohtokunnan esityksestä Pankkivaltuusmiehet ovat Marraskuun 30 p:nä 1886 antaneet Pankin saksankielillä-kirjeenvaihtajalle Paul Hornille, joka Lokakuun 1 p:nä 1884 otettiin Pankkiin vuotuista 2,000 markan palkkiota vastaan, jota palkkiota Lokakuun 1 p:nä 1885 lisättiin 400 markkaa, uuden 600 markan suuruisen, Tammikuun 1 p:stä 1887 alkaen maksettavan palkkionlisäyksen.

f) Apulaisen ottaminen Viipurin konttorissa olevalle konttorikirjoittajalle.

f) Pankinjohtokunnan huomautettua Pankkivaltuusmiehille että Pankin Viipurissa olevaan konttoriin välttämättömästi olisi otettava apulainen sikäläiselle konttorikirjoittajalle, ovat Pankkivaltuusmiehet Helmikuun 5 p:nä 1887 valtuuttaneet Pankinjohtokunnan määräämään Pankin varoista toistaiseksi mainitulle apulaiselle maksettavaksi palkkiota 100 markan mukaan kuukaudelta.

g) Maksimääräys Säätyhuone-valiokunnalle.

g) Niinkuin siinä kertomuksessa huomautetaan, jonka Pankkivaltuusmiehet antoivat viimeksi koossa olleiden Valtiosäätyjen Pankkivaliokunnalle, oli Säätyhuone-valiokunta vuosina 1883 ja 1884 käyttänyt yhteensä 55,000 markkaa siitä 1,200,000 markan suuruisesta määrärahasta, jonka Valtiosäädty vuoden 1882 valtiopäivillä myönsivät Säätyhuoneen rakentamiseen, ja joka viimeksi-mainitun valiokunnan pu-

heenjohtajan määräyksestä oli Pankkivaltuusmiesten maksettava Suomen Pankin voittorahoista. Huhtikuun 29 p:nä 1887 Pankkivaltuusmiehet ovat sen lisäksi, Säätyhuone-valiokunnan puheenjohtajan, Yli-insinööri Th. Tallqvistin esityksestä, käskeneet Pankinjohtokuntaa hänelle maksettavaksi määräämään 500,000 markkaa niiden neljän, Majava korttelissa sijaitsevain talojen lunastamista varten, jotka Valiokunta on ostanut Säätyhuoneen asemapaikaksi.

h) Vuosirahan-sääntöön otetusta rahanmääräyksestä virkaloman aikaansaamista varten Pankin virka- ja palvelusmiehille on käytetty vuonna 1885 8,750 markkaa, vuonna 1886 9,973 markkaa ja vuonna 1887 9,690 markkaa 84 penniä. Pankkivaltuusmiesten päätökset virkalomaa varten annetun rahamäärän käyttämisestä ovat nähtävinä kirjeissä Toukokuun 24, Kesäkuun 15 ja Marraskuun 24 p:ltä 1885, Toukokuun 17 ja Heinäkuun 30 p:ltä 1886 sekä Toukokuun 26, Kesäkuun 13, Heinäkuun 6, Elokuun 30, Lokakuun 1 ja Joulukuun 23 p:ltä 1887.

i) Pankin vuosirahan-sääntöön satunnaisiksi palkinnoiksi otetuista rahoista 10,000 markasta on käytetty: vuonna 1885 koko summa, vuonna 1886, 9,404 markkaa ja vuonna 1887 9,200 markkaa.

Näiden rahain jakamisesta Pankin virka- ja palvelusmiesten kesken ovat Pankkivaltuusmiehet antaneet määräyksiä kirjeissä Tammikuun 29 p:ltä ja Marraskuun 28 p:ltä 1885, Toukokuun 29 p:ltä sekä Joulukuun 3 ja 11 p:ltä 1886 ja Marraskuun 26 ja Joulukuun 2 p:ltä 1887.

j) Sittekuin Suomen Pankin Nikolainkaupungissa olevan konttorin Pankinkomisarius Kaarle Henriikki Lindberg ja Kuopion konttorin Komisarius Kaarle Kustaa Reinhold Wärnhjelm, jotka Keisarillinen Senaatti oli heidän omasta pyynnöstään erottanut heidän pankinkomisariuksen-toimistaan, Lindbergin 22 p:nä Toukokuuta ja Wärnhjelmin 23 p:nä Syyskuuta 1885, olivat Pankkivaltuusmiehiltä pyytäneet saada ikänsä loppuun nauttia eläkettä, joka vastaisi mainituista viroista vuosirahan-säännössä olevan koko palkan määrää, ovat Pankkivaltuusmiehet, niihin hakemuksiin suostuen, antaneet eläkekirjeen Kesäkuun 15 p:nä 1885 Pankinkomisarius Lind-

h) Rahanmääräys Pankin virkamiesten virkalomaa varten.

i) Satunnaiset palkinnot.

j) Elärahoja.

bergille ja Lokakuun 10 p:nä samaa vuotta Pankinkomisarius Wärnhjelmille.

k) Palkkioita viransijaisille. l) Syistä, jotka ovat ilmoitettuina Huhtikuun 1 p:nä 1885 Pankinjohtokunnan kanssa pidetyn yhteisen kokouksen pöytäkirjassa, ovat Pankkivaltuusmiehet antaneet Kuopion konttorin Pankinkomisariuksen K. G. R. Wärnhjelmin vähentämättä nauttia palkkaetunsa hänellä olleelta virkavapausajalta Toukokuun 21 p:stä Syyskuun 23 p:ään sanottuna vuonna, jolloin hänelle on annettu ero pankinkomisariuksen virasta. Mutta koska konttorin silloinen kassööri, nykyisin nimitetty Pankinkomisarius J. R. Stenius, joka puheenalaisen virkavapauden aikana on hoitanut pankinkomisariuksen virkaa, ei ole vaatinut siitä mitään palkkiota päälle sen palkan, mikä hänellä kassöörinä on, niin ei ole tarvinnut viransijaisuus-ajalta määrätä Pankin varoista maksettavaksi enempää kuin 300 markkaa kuukaudessa kassöörinviran sijaiselle.

Milloin virkoja on ollut Pankissa avoinna, on myöskin, kun avoimiksi jääneiden virkain sääntöpalkat asetusten mukaisesti ovat menneet Siviilikunnan leskien- ja orpoinkassaan, lisäpalkkioita virkain hoitamisesta sijaisten kautta eri tapauksissa määrätty Pankin varoista maksettavaksi. Sitä paitsi on sijaisten palkkioita eri tapauksissa maksettu, kun Pankinjohtokunta on antanut Pankin virkamiehille virkavapautta taudin takia.

21 §.

Diskonttokomiteat. Voimassa olevan pankin-ohjesäännön 90 §:n mukaan ovat Pankkivaltuusmiehet velvolliset asianomaisten konttorin-esimiesten ehdotuksesta ja neuvotelttuansa Pankinjohtokunnan kanssa, vuodeksi kerrallaan valitsemaan jäsenet ja varajäsenet Pankin maaseutukonttorien diskontto-komiteoihin. Vuodeksi 1885 valittiin siten 29 p:nä Marraskuuta 1884 tehdyn päätöksen kautta näihin komiteoihin:

Wiipurin konttoriin silloinen Lääninsihteeri, Laamanni A. von Weissenberg ja Kauppaneuvos Wilhelm Hackman jäseniksi sekä Kapteini C. A. Ekström ja Kauppias Kaarle Borenius varajäseniksi;

Turun konttoriin Kauppaneuvos Gust. A. Lindblom ja

Kauppias Kustaa Hoffstedt jäseniksi sekä Kauppias Ernst Dahlström ja Varalääninkamreeri Albert Savander varajäseniksi;

Tampereen konttoriin Kauppiat C. J. Hildén ja G. O. Sumelius jäseniksi sekä Oikeusraatimies Viktor Cajanus ja Alikapteini Fredrik Mörtengren varajäseniksi;

Porin konttoriin Kauppias Johan Ferdinand Lojander ja Varakonsuli Frans Henrik Malin jäseneksi sekä Varakonsuli Wilhelm Rosenlew ja Oikeusraatimies Johan Arvid Hjort varajäseniksi.

Nikolainkaupungin konttoriin Konsuli Kaarle Stoltzenberg ja Kauppias C. J. Hartman jäseniksi sekä Varakonsuli Waldemar Schauman ja Pormestari Isidor Taucher varajäseniksi;

Oulun konttoriin Pormestari Alarik Hasselblatt ja Tehdailija Hemming Åström jäseniksi sekä Lääninkamreeri J. G. Hortling ja Kunnallisraatimies Joh. Georg Snellman varajäseniksi;

Kuopion konttoriin Kauppaneuvos Gust. Ranin ja Ap-teekkari Hugo Lignell jäseniksi sekä Tuomiokapitulinsihteeri, Varatuomari August Herckman ja Raatimies Oskar Castrén varajäseniksi; sekä

Joensuun konttoriin Kihlakunnan-tuomari Woldemar Nystén ja Kauppias Frithiof Neppenström jäseniksi sekä Tullinhoitaja Elias Weckström ja Kauppias A. Pakarinen varajäseniksi, jonka ohessa Kihlakunnan-tuomari Nystén määrättiin myöskin olemaan kontrollanttina konttorissa.

Mainitussa diskontto-komiteain kokoonpanossa on sillä ajalla, jonka tämä kertomus käsittää, tapahtunut seuraavat muutokset jäsenten ja varajäsenten suhteen.

Wiipurin konttorissa valittiin Marraskuun 24 p:nä 1885 Hovioikeuden-asessori A. Kumlin Tammikuun 1 p:stä 1886 olemaan diskonttokomitean jäsenenä Laamanni Weissenbergin sijassa, joka armollisimmasti oli kutsuttu Senaatin oikeusosaston jäseneksi.

Konsuli Kaarle Stoltzenbergin luovutettua omaisuutensa konkurssiin, määrättiin Maaliskuun 21 p:nä 1885 hänen sijaansa jäseneksi Nikolainkaupungin konttorin diskontto-

komiteaan nykyinen Hovioikeuden-asessori Aleksander Tuju-
lin, joka kuitenkin Tammikuun 27 p:nä 1887 erosi siitä toi-
mesta, ja jonka jälkeiseksi, Pankkivaltuusmiesten samana
päivänä antaman määräyksen mukaan, tuli Waasan höyry-
mylly-osakeyhtiön toimeenpaneva tirehtööri Hugo Sölfverarm.

Oulun konttorin diskontto-komitean varajäsenen, Kun-
nallisraatimies Johan Georg Snellmanin kuoltua, määrättiin
Toukokuun 16 p:nä 1885 varajäseneksi siihen Varakonsuli
Leon. Candelin nuorempi.

Diskontto-komitean jäseniksi Kuopion konttoriin on, Mar-
raskuun 24 p:nä 1885 pidetyssä pöytäkirjassa ilmoitetuista
syistä, vuoden 1886 alusta määrätty Pormestari F. O. Möller
ja Kassööri J. Niskanen sekä varajäseneksi Raatimies Oskar
Castrenin jälkeen Lääninkirjuri Julius Collan. Viimeksi mai-
nitun luovuttua tästä toimesta valittiin Tammikuun 25 p:nä
1886 Kauppias Reinhold Lindqvist varajäseneksi puheenalai-
seen diskontto-komiteaan.

Mikkeliin, Jyväskylään ja Sortavalaan vasta perustettu-
jen konttorien diskontto-komiteoihin Pankkivaltuusmiehet Ke-
säkuun 29 p:nä 1887 kutsuivat, Mikkelin konttoriin jäseniksi
Pormestari G. P. Alopæuksen ja Kunnallisneuvos A. Kyan-
derin ja varajäseniksi Kauppias C. F. Pöndisen ja Läänin-
kamreeri A. Walldénin, sekä Elokuun 27 p:nä mainittuna
vuonna Jyväskylän konttoriin jäseniksi Kruununvouti K. G.
W. Rönnebergin ja Apteekkari F. Kiljanderin ja varajäseniksi
Pormestari F. A. Æjmelæuksen ja Kauppias Wilho Kommo-
sen, niin myöskin Sortavalan konttoriin jäseniksi Pormestari
K. G. Bergin ja Tulliviskaali C. Wikströmin ja varajäseniksi
Hovineuvos A. N. Hoffmanin ja Kauppiaan Kunnallisraati-
mies D. Tiaisen. Sitä paitsi Pankkivaltuusmiehet määräisivät
Pormestari Alopæuksen, Kruununvouti Rönnebergin ja Por-
mestari Bergin myöskin olemaan kontrollantteina itsekunkin
konttorissaan.

Niinkuin ennenkin on ollut tapana, ovat vuosina 1885
—1887 diskonttokomiteat kokoontuneet joka arkipäivä ai-
koina, jotka Pankkivaltuusmiehet asianomaisten konttorin-esi-
miesten ehdotusten mukaan ovat tarkemmin määränneet.

22 §.

Alamaisesti ilmoitettua että Pankintirektööri Eneberg oli
valittu Lappeenrannan kaupungin edusmieheksi viimeksi pi-
detyille valtiopäiville, Keisarillinen Senaatti 23 p:nä Joulu-
kuuta 1884, Valtiovarain-toimituskunnan samana päivänä an-
taman kirjeen mukaan, myönsi Pankintirehtööri Enebergille
virkavapautta siksi ajaksi, jonka hän tulisi olemaan valtio-
päivätöissä kiinni, jonka ohessa Keisarillinen Senaatti, Pankki-
valtuusmiesten esityksestä, määräsi Pankin Sihteerin Wallénin
sillä välin hoitamaan tirehtöörinvirkaa Pankinjohtokunnassa.
Tämän nojalla on Pankintirehtööri Eneberg myöskin valtio-
päiväin loputtua, Toimitusvaliokunnan puheenjohtajana ollen,
nauttinut virkavapautta Elokuun 1:stä sen 15 päivän lop-
puun 1885, jolla ajalla mainittua pankin tirehtöörinvirkaa
edelleenkin on hoitanut Sihteeri Wallén.

Huhtikuun 20 p:nä 1887 on Keisarillinen Senaatti ala-
maisen hakemuksen johdosta myöntänyt Pankintirehtööri Wal-
leniukselle kivuloisuuden tähden virkavapautta Toukokuun 12
p:stä Elokuun 1 p:ään samaa vuotta, jonka perästä Senaatti
Kesäkuun 29 p:nä on suostunut Pankintirehtööri Walleniuksen
pyyntöön, että saisi edelleen nauttia vapautta Syyskuun 16
p:ään. Ja on niiden määräysten mukaan, jotka Senaatti,
Pankkivaltuusmiesten esityksestä sen ohessa on antanut, yhtä
Pankinjohtokunnan tirehtöörinvirkaa sillä ajalla hoitanut,
Tuukokuun 1 p:stä Elokuun 1 p:ään Sihteeri Wallén ja
viimeksi mainitusta päivästä Syyskuun 16 p:ään Ensimmäinen
kamreeri Stenius.

Sillaikana kuin Pankintirehtööri Charpentier, Pankki-
valtuusmiesten suostumuksella, on nauttinut virkavapautta
yksityisiä asioitansa varten Syyskuun 16:sta Marraskuun 1
p:ään 1886, sekä niiden ennen-mainittuun tarkastelujen vuoksi,
joita vuosina 1885—1887 ovat eri konttoreissa toimittaneet
Pankintirehtööri Charpentier ja Pankintirehtööri Eneberg, on,
Pankkivaltuusmiesten joka kerta antamain määräysten mu-
kaan, pankintirehtöörin-virkoja hoitanut osaksi Sihteeri Wallén
ja osaksi Ensimmäinen kamreeri Stenius.

Sitä paitsi Pankkivaltuusmiehet ovat joka vuosi anta-
neet Johtokunnan jäsenille virkalomaa, itsekullekin kuusi

*Tirehtöörin-
virkoja koske-
vat toimet.*

viikkoa, sekä määränneet tirehtöörinvirkain sillaikana hoitamisesta kuin vasta-mainittua lomaa on pidetty.

23 §.

Pankinkomisariuksenvirat.

Hakemuksen johdosta Pankkivaltuusmiehet Maaliskuun 16 p:nä 1885 myönsivät Nikolainkaupungin konttorin Pankinkomisariukselle K. H. Lindbergille virkavapautta yksityisiä asioita varten neljäksi viikoksi, laskien saman kuun 18 päivästä, jota virkavapautta Valtuusmiehet, sittekuin Lindberg sillä välin oli pyytänyt eroa pankinkomisariuksen-virasta, pitivät siksi, kunnes Keisarillinen Senaatti Toukokuun 29 p:nä mainittuna vuonna antoi hänelle eron. Pankinjohtokunnan tekemän alamaisen ehdotuksen puheenalaisen komisariuksen-viran jälleen täyttämistä, jossa oli ensimmäiseen sijaan asetettuna Pankin Toinen kamreeri, Lakitiedetten kandidaatti E. E. Schybergson, toiseen sijaan Pankinkomisariuksen sijaiseksi Joensuun konttoriin määrätty N. E. Sundman ja kolmanteen sijaan Pietarin konttorin kassööri B. A. Niska, lähettivät Pankkivaltuusmiehet Keisarilliseen Senaattiin yhdessä alamaisen kirjeen kanssa Syyskuun 11 p:ltä 1885, jossa Toiselle kamreerille Schybergsonille annettiin puoltolause viran saamiseen. Ja nimitettiin Schybergson Lokakuun 21 p:nä pankinkomisariukseksi Nikolainkaupunkiin. Pankinkomisarius Lindbergin edellä-mainitun virkavapauden aikana sekä sillä aikana kuin pankinkomisariuksen-virka, hänen siitä saatuaan eron, on ollut avoinna, on konttorin esimiehenä ollut Pankinkassööri Åkerman, erityisten Senaatin antamain määräysten nojassa.

Toukokuun 15 p:nä 1885 Keisarillinen Senaatti alamaisen hakemuksen johdosta myönsi Kuopion konttorin Pankinkomisariukselle K. G. R. Wärnhjelmille virkavapautta neljäksi kuukaudeksi, laskettuna saman kuun 21 p:stä, jonka jälkeen Wärnhjelm sitä seuraavan Syyskuun 23 p:nä pyynnöstä erotettiin pankinkomisariuksen-virasta. Pankinjohtokunnan tekemässä alamaisessa ehdotuksessa viran uudelleen täyttämistä pantiin ensimmäiseen sijaan mainitun konttorin Kassööri J. R. Stenius, toiseen sijaan Pankin Nikolainkaupungissa olevan konttorin Kassööri K. J. Åkerman ja kolmanteen sijaan Suo-

men Pankin Vaihtaja-kassööri H. T. Granholm. Mainituista hakijoista Pankkivaltuusmiehet alamaisessa kirjeessä Joulukuun 22 p:nä 1885 antoivat puoltolauseen viran saamiseen Pankinkassööri Steniukselle, joka oli sitä hoitanut Wärnhjelm edellä-mainitun virkavapauden aikana sekä sen perästä viran ollessa avoinna. Valtuusmiesten puoltolauseen mukaisesti nimitettiin Stenius Helmikuun 5 p:nä 1886 pankinkomisariukseksi Kuopion konttoriin.

Ottaessaan esimiehiä uusiin, väliaikaiselle vuosirahasaännölle asetettuihin pankinkonttoreihin Jyväskylään, Mikkeleihin ja Sortavalaan Pankkivaltuusmiesten mielestensä on tullut noudattaa samaa järjestystä, kuin voimassa olevan pankinohjesäännön 99 §:n nojassa on noudatettu täyttäessä pankinkomisariuksen-virkaa vuonna 1884 perustetussa Joensuun pankinkonttorissa. Tähän katsoen Pankkivaltuusmiehet, annettuaan Pankinjohtokunnalle tilaisuutta puolustaakseen puheina olevain virkain saajiksi niitä henkilöitä, jotka Johtokunta oli havainnut niihin soveliaiksi, Pankinjohtokunnan asiata koskevan ehdotuksen mukaisesti ovat Keisarilliselle Majesteehtille esittäneet, että alla-mainitut henkilöt määrättäisiin toistaiseksi hoitamaan pankinkomisariuksen-virkoja, nimittäin Jyväskylän konttorissa Suomen Pankin Pietarissa olevan konttorin Kassööri B. A. Niska, Mikkelin konttorissa Suomen Pankin Nuorempi kirjanpitäjä U. A. Broberg ja Sortavalan konttorissa Suomen Pankin Vanhempi kirjanpitäjä, A. J. M. W. Tavaststjerna. Ja on Keisarillinen Senaatti Toukokuun 6 p:nä 1887 hyväksynyt tämän esityksen.

Nicolainkaupungin konttorin Pankinkomisariuksen E. E. Schybergsonin anomuksesta, että hänelle annettaisiin ulkomaan-matkaa varten virkavapautta Huhtikuun 1 p:stä 1886 kaksi kuukautta päälle sen virkaloma-ajan, mikä hänelle ehkä myönnettäneen, on Keisarillinen Senaatti, Pankkivaltuusmiesten asiasta tekemän alamaisen esityksen mukaisesti, suonut Pankinkomisarius Schybergsonille virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi ensin-mainitusta päivästä alkaen, johon aikaan Kesäkuu on luettu Schybergsonille virkalomana hyväkseen käytettäväksi, jonka ohessa Senaatti on määrännyt Pankinkas-

sööri K. J. Åkermanin sillaikana olemaan Nikolainkaupungin konttorin esimiehenä.

Toukokuun 6 p:nä 1887 antoi Keisarillinen Senaatti, hakemuksen johdosta, Pietarin konttorin komisariukselle, Pankintirehtööri A. Neiglickille sairauden tähden virkavapautta kolmeksi kuukaudeksi, laskien sitä seuraavan Kesäkuun 13 p:stä. Senaatti määräsi sen ohessa, suostuen Pankkivaltuusmiesten siitä tekemään esitykseen, Nikolainkaupungin konttorin Pankinkomisariuksen E. E. Schybergsonin ja saman konttorin Kassöörin K. J. Åkermanin, Neiglickin edellä-mainittu virkavapauden aikana olemaan esimiehenä, Schybergsonin Pietarin konttorissa ja Åkermanin Nikolainkaupungin konttorissa.

Muutoin Pankkivaltuusmiehet ovat antaneet konttorien esimiehille kesälomaa enimmästä päästä neljäksi viikoksi, jota paitsi Valtuusmiehet ovat suostuneet näiden esimiesten tekemiin lyhemmän virkaloman hakemuksiin sekä joka kerta määränneet virantoimittajan sijaan.

24 §.

Alla-mainittuina pitempinä aikoina ovat Pankkivaltuusmiehet osaksi virkamatkain takia olleet poissa Helsingistä, osaksi nauttineet vapautta virkainensa toimittamisesta:

vuonna 1885: allekirjoittaja Donner terveydensyistä tehtyä ulkomaan-matkaa varten Heinäkuun 8 p:stä Lokakuun 10 p:ään sekä allekirjoittaja Meurman Lokakuun lopussa ja Marraskuun alussa;

vuonna 1886 allekirjoittaja Stjernvall ulkomaan-matkaa varten Kesäkuun 8 p:stä Heinäkuun 19 p:ään, allekirjoittaja Donner terveydensyistä Kesäkuun 3 p:stä Syyskuun 9 p:ään, allekirjoittaja Lindelöf Pankin asioissa tehtyä matkaa varten Kesäkuun 4 p:stä sen 16 p:ään sekä tieteellisessä tarkoituksessa tehtyä ulkomaan-matkaa varten Syyskuun 9 p:stä Lokakuun 9 p:ään ja allekirjoittaja Meurman Syyskuun ajan;

vuonna 1887 allekirjoittaja Stjernvall virkamatkaa varten Elokuun alussa, allekirjoittaja Donner tieteellisessä tarkoituksessa tehtyä ulkomaan-matkaa varten vuoden alusta Toukokuun 25 p:ään, yksityisiä asioita varten Heinäkuun ajan ja virkamatkaa varten Syyskuun keskivaiheilla, allekir-

Pankkivaltuusmiesten virantoimitus.

joittaja Lindelöf yksityisiä asioita varten muutamia päiviä Toukokuussa, virkamatkan tähden Elokuun keskipaikoilla ja ulkomaan-matkaa varten viimeksi-mainittu kuun 20 p:stä Syyskuun 11 p:ään, sekä allekirjoittaja Meurman virkamatkan tähden Maaliskuun keskitienoissa, yksityisiä asioita varten Kesäkuun loppupuolen ja enimmäns osan Elokuuta sekä virkamatkan takia Lokakuun alussa.

Edellä-mainittuina aikoina sekä niinä lyhempinä lomaaikoina, joita Pankkivaltuusmiehet silloin tällöin ovat nauttineet, ovat asianomaiset varajäsenet toimittaneet pankkivaltuusmiehen-virkaa:

vuonna 1885: Professorit Vapaaherra Wrede, Forsman ja Danielson;

vuonna 1886: Kauppias Schildt, Professori Forsman, Yliopettaja Tohtori Geitlin, Kauppaneuvos Borgström ja nykyinen Senaattori Sohlman;

vuonna 1887: kaikki yllä-mainitut, paitsi Vapaaherra Wredeä ja Senaattori Sohlmania, sekä sitä paitsi Sanomalehden-toimittajat Lindholm ja Löfgrén ja Senaatin kielenkääntäjä Almberg.

Puheenjohtajan-tointa on allekirjoittajan Lindelöfin poisollessa hoitanut osaksi Ritariston ja Aatelin, osaksi Pappis- ja Talonpoikaissäädyn pankkivaltuusmies.

II. Pankkivaltuusmiesten esitykset ja ehdotukset.

1. *Jyväskylässä, Mikkelissä ja Sortavalassa olevat pankinkonttorit.*

Kuten jo yllä mainittiin, on Helmikuun 23 p:nä 1887 Pankkivaltuusmiesten esitykseen annetun armollisen myönnytyksen nojassa Suomen Pankin konttorit perustettu Jyväskylän, Mikkelin ja Sortavalan kaupunkeihin ja Pankkivaltuusmiesten erittäin antaman määräyksen mukaan avattu, Mikkelin konttori sen-jälkeisen Heinäkuun 1 p:nä ja Jyväskylän ynnä Sortavalan konttori Syyskuun 1 p:nä. Senaatti hyväksyi myöskin Pankkivaltuusmiesten niinikään ylempänä tarkemmin kerrotun esityksen konttorien virkamiesten ja palvelijain palkkaeduista ynnä muista konttorien tähden olevista menoista, jonka mukaisesti Pankin vuosirahan-sääntöön olisi pantava lisää määrärahaa 10,400 markkaa jokaista puheiksi tullutta konttoria kohti, jos Pankin kirjanpitäjä tai kassööri hoitaa esimiehen-virkaa, mutta 11,000 markkaa, jos ulkopuolella Pankkia oleva henkilö siihen määrätään.

Viitaten edelläpäin laveasti esitettyihin syihin, minkä-tähden puheenalaisiin toimenpiteihin on ryhdytty, uskaltavat Pankkivaltuusmiehet toivoa näiden tointen saavuttavan Valiokunnan ja Säätyjen suosiollisen hyväksymisen.

2. *Ehdotus, koskeva muutamia muutoksia ja lisäyksiä Suomen Pankin voimassa olevaan ohje- sääntöön ja vuosirahan-sääntöön.*

Valtiosäätyjen vuoden 1882 valtiopäivillä tekemän päätöksen mukaan Pankkivaltuusmiehet jättivät viimeksi koossa

olleiden Säätyjen Pankkivaliokunnalle ehdotuksen uudeksi Suomen Pankin ohjesäännöksi ja uudeksi Pankkivaltuusmiesten johtosäännöksi, jotka ehdotukset eräs sitä varten asetettu komitea oli valmistanut. Kun Pankkivaltuusmiehet puolestansa eivät voineet hyväksyä sitä uudismuutosta, joka mainitussa asetus-ehdotuksessa on esitetty pantavaksi toimeen Pankkivaltuusmies-laitoksessa ja Pankin johtokunnan järjestämisessä, sekä myöskin muutamissa muissa verrattain vähäpätöisissä kohdissa olivat eri mieltä kuin komitea, niin antoivat Valtuusmiehetkin Pankkivaliokunnalle tekemänsä muutosehdotukset. Pankkivaliokunnan tämän johdosta valmistamat ja Säätyjen ratkaistaviksi alistamat asetus-ehdotukset, joihin Valiokunta oli ottanut komitean kannattaman ehdotuksen Pankin-hallituksen uudestaan-järjestämisestä, hyväksyivät Ritaristo ja Aateli sekä Porvarissääty, jota vastaan Pappis- ja Talonpoikaissääty, yleisen keskustelun perästä, ne hylkäsi edellä-mainittuin, Pankkivaltuusmiesten kokoonpanoa koskevien muutosten tähden. Asian sillä tavoin päättyessä kysymys uudesta pankin-ohjesäännöstä ja uudesta Pankkivaltuusmiesten johtosäännöstä sai sillä kertaa rauveta sikseen.

Kun sillä tavoin eri Säädyissä olivat päässeet vallalle niin olennaisesti toisistaan eriävät mielipiteet siitä, mihin suuntaan tarpeellisena pidetty pankkilain-säädännön uudistus olisi ohjattava, niin Pankkivaltuusmiehet eivät ole katsoneet nykyhetkeä oikein soveliaaksi uuden täydellisen ehdotuksen antamiseen asiasta, varsinkaan koska viimeksi koossa olleet Säädyt eivät ole antaneet Valtuusmiehille mitään sitä tarkoittavaa määräystä. Tuonnempaan olevaan asetus-ehdotukseen, joka koskee muutamia muutoksia ja lisäyksiä Pankin voimassa olevaan ohje- sekä vuosirahan-sääntöön, on sen vuoksi otettu ainoastaan sellaisia määräyksiä, joita asianhaarat ovat näyttäneet erittäin vaativan. Näistä säännöksistä useimmat jo ovat olleet ennen-mainitun komitean sekä Pankkivaltuusmiesten ja Pankkivaliokunnan viime valtiopäiville antamiin eri lakiehdotuksiin otettuina ja niissä laveasti perusteltuina. Niinpä on 1 §:ään otettu ennen-mainittuin lakiehdotusten 18 §:ssä oleva määräys, että Senaatin Talous-osastolla olisi valta tarpeen vaatiessa, Pankkivaltuusmiesten esityksen mukaan,

myöntää että se summa, jonka verran Pankin setelit nyt voimassa olevain säännösten mukaan saavat nousta pankin setelinannon vakuudeksi löytyväin arvoaineiden yli, saadaan lisätä enintään viisi miljoonaa markkaa nykyistään suuremmaksi. Kun Pankin setelinanto-oikeus riippuu muun muassa sen ulkomaisista saatavista, joita nyt vallitsevissa epäsuotuisissa vientioloissa on kovasti kysytty, ja jotka viimeis-aikoina ovat tuntuvasti vähentyneet, niin on peljättävä että Pankin setelinanto-kyky sen takia vähitellen supistuu, niin että vihdoin asioimisolojen vilkastuessa voisi syntyä välitysneuvojen puute omassa maassa. Sellaisen sattumuksen estämiseksi olisi sentähden erittäin tärkeätä, että Pankki oikeutettaisiin ehdotetulla tavalla väliaikaisesti lisäämään setelivarojansa. Muuten Pankkivaltuusmiehet jo vuosien 1877—1878 valtiopäiväin Pankkivaliokunnalle huomauttivat puheenalaisen määräyksen tarpeellisuutta.

Kun vuoden 1886 lopulla Pankin osotuksista otettava toimituspalkkio, joka sitä ennen kauan aikaa oli ollut $\frac{1}{10}$ prosenttia, alennettiin puoleen määräänsä eli $\frac{1}{20}$ prosenttiin, niin pankin-hallintokunta katsoi tätä toiminpidettä askeleeksi, joka johtaisi mainitun toimituspalkkion poistamiseen, jota kyllä voitaneen syystä vaatia Suomen Pankilta, se kun on ainoa setelin-antaja pankki maassamme. Tämän mukaisesti ehdotetaan 2 §:ssä että Pankki oikeutettaisiin myymään Suomen rahassa olevia postivekseleitä ilman toimituspalkkiotakin.

3 §:ään otetut lisäykset voimassa oleviin määräyksiin Pankkiin pantatun tavaran säilyttämisestä löytyvät pääkohdiltaan jo 25 §:ssä viime valtiopäiville annettuja ehdotuksia uudeksi pankin-ohjesäänöksi.

Viimeksi-mainituista ehdotuksista oli niinkään jätetty pois voimassa olevan pankin-ohjesäännön 28 §:ssä löytyvä määräys, koskeva kassain ja yleistä hyötyä tarkottavain laitosten vapautusta maksamasta pääsymaksua kassakreditii-veistä, johon erikois-etuun ei näytä olevan syytä, ja joka sen vuoksi nykyisen ehdotuksen 4 §:än mukaan tulisivin vastaista varten lakkaamaan.

Ehdotusta että otettaisiin vastaan avoimia arvopaperien

ja obligatsioonien talletuksia, jonka ehdotuksen pankkikomitea teki ja jota Pankkivaliokuntakin kannatti, Pankkivaltuusmiehet silloin vastustivat parhaastaan siitä syystä, että puheenalaisen toimihaaran käytäntöön-ottaminen vaatii enemmän voimia ja lisää menoja. Vaikka mainitut syyt Pankkivaltuusmiesten mielestä yhä vieläkin pitävät paikkansa, niin Valtuusmiehet kumminkin ovat, Pankinjohtokunnan esityksestä, 5 §:ään ottaneet säännöksiä avointen talletusten vastaanottamisesta Pankkiin. Tähän Valtuusmiehiä etupäässä on johtanut sen yleisen taloudellisen edun harrastaminen, mikä tästä toimenpiteestä on, kun näet, paitsi yksityisiä henkilöitä, myöskin eläke- ja apurahastoille siten tulisi tilaisuus säilyttää pääomiansa Pankin luotettavissa holveissa, josta myöskin syntyisi enemmän vakuutta kavalluksia vastaan. Erittäin ovat Pankkivaltuusmiehet myöskin katsoneet huomionsa otettavaksi, että menot puheenalaisen toimihaaran käytäntöön-ottamisesta, jota varten on tarvis pankiuvirkamiehiin ottaa lisäksi kolmas kamreeri, korvaa se hyöty, minkä aikaansaattavat 9 §:ssä mainitut muutetut säädökset Pankin velkikirjain, panttien ja vakuuskirjain hoidosta ja silmällä-pidosta, joiden säädösten noudattaminen tulee mahdolliseksi sillä, että otetaan kolmas kamreeri.

Muuten ja kun, niihin erinomaisiin etuihin katsoen, joita avoimien talletuksien Pankkiin-pano-oikeus tallettajille tuottaa, on lausuttu perusteellista pelkoa, että Pankkiin aikaa voittaen pantaisiin ylen-määrin sellaisia talletuksia, niin olisi tarkotuksena, että niitä ruvettaisiin vastaan-ottamaan alussa vaan koetteeksi. Puheenalainen säännös onkin sen vuoksi, eri lailla kuin asiasta ennen on ehdotettu, kirjoitettu niin, että pankinhallitusta sillä ei velvoteta, vaan ainoastaan oikeutetaan vastaan-ottamaan talletuksia sikäli kuin huomaa sen mahdolliseksi.

Voimassa olevan ohjesäännön 74 §:än mukaan Pankinjohtokunta on velvollinen joka vuosi Marraskuussa Pankkivaltuusmiehille lähettämään ehdotuksen Pankin diskonttokoron ja Pankista annettavain lainain korkokannan määrämiseksi. Koska mainittu, määrättyyn aikaan tapahtuva korkomääräin säätäminen käy hyödyttömäksi muoto-toimeksi, jos

siihen aikaan ei ole syytä korkomääräin muuttamiseen, mutta sellainen syy voipi ilmestyä mihin muuhun vuoden-aikaan hyvänsä, niin on 6 §:ssä säädetty, että Pankinjohtokunnan ainoastaan silloin, kuin asianhaarat vaativat korkomääräin muuttamista, on annettava siitä Pankkivaltuusmiehille ehdotus.

Koska Pankin Joensuun kaupunkiin viiden vuoden ajaksi väliaikaisesti perustettu ja Heinäkuun 1 p:nä 1884 avattu konttori on näyttänyt vastaavansa todellista tarvetta ja tuottanut kohtuullista voittoa, niin se lienee asetettava vakinaiselle kannalle. Sen tätä asiaa koskevan lisä-säännöksen mukaan, joka on 8 §:ään otettu, tulisi konttorin hoitajaksi yksi pankinkomisarius, ja hänen apulaisekseen yksi kassööri, joten kassanhoito epäilemättä kävisi varmemmaksi kuin nykyisen järjestelmän vallitessa. Sitä vastoin ei tarvittane ainoakaan toistaiseksi konttorikirjoittajaa, vaan olisi kassöörin tarpeen mukaan autettava komisariusta kirjanpidossa. Niinkuin konttoria varten tehdystä ja tuonnempaa olevasta vuosirahan-säännöstä näkyy, on komissarius palkan puolesta asetettu muiden maassamme olevain komisariusten rinnalle, mutta palkkioksi saanut ainoastaan 1,000 markkaa, sekä kassööri saanut saman palkan kuin pienempäin pankinkonttorien kassöörit, mutta laskuerahaa vaan 2,000 markkaa. Yhteensä nousee konttorin vuosirahan-sääntö 13,600 markkaan sekä siis 100 markkaa suuremmaksi kuin sitä varten nyt voimassa oleva väliaikainen vuosirahan-sääntö.

Noudattaen mitä voimassa oleva pankin-ohjesääntö asiasta säätää, säilytetään Pankin velkakirjoja, pantteja ja vakuuskirjoja, paitsi vekseleitä, erityisessä n. k. asiakirja-holvissa, johon holvitirehtöörillä ja ensimmäisellä kamreerilla on kummallakin yksi avain. Tämä asiakirjaholvin silmällä-pito, joka siten on mainitun tirehtöörin velvollisuutena, on kuitenkin olennaisesti haitannut hänellä Johtokunnassa olevia toimia. Jottei tykkänään laiminlöisi muita virkavelvollisuuksiansa, on tirehtöörin sentähden useimmiten täytynyt jättää kamreerin yksin Pankin aukiolo-aikana toimitettavaksi tarpeellisten lainaus-kirjain holvista ottaminen ja sinne jälleen paneminen. Vaikka tirehtööri siis ei ole voinut todenperäisesti pitää holvia silmällä, on hän kuitenkin ollut velvolli-

nen vastaamaan sen sisällyksestä. Tätä ilmeistä epäkohtaa on jo ennenkin huomautettu, ja viimeksi on sitä huomauttanut edelläpäin-mainittu pankkikomitea, vaan sen oikaisua ei ole kuitenkaan voitu ehdottaa sen konttoriväen lisäyksen takia, mikä tarkoituksen saavuttamiseksi on tarpeen. Kun kuitenkin jo avoimien talletusten hoito kaipaa lisää työvoimia, niin Pankkivaltuusmiehet, saadakseen sen ohessa lainaus- ja vakuuskirjain silmällä-pidon toisella tavalla järjestetyksi, eivät ole epäilleet ehdottaa, että toistaiseksi asetettaisiin kolmas kamreeri, joka saisi ylimääräistä palkkaa 6,500 markkaa. Niin kauan kuin tämä kamreeri on virassa Pankissa, olisi, 9 §:än määräysten mukaan, avointen ja suljettuin talletusten hoito ja katsonta ensimmäisen kamreerin sekä niiden silmällä-pito ylikassöörin asiana, velkakirjat, pantit ja vakuuskirjat ynnä setelin-emäkset annettaisiin toisen kamreerin hoidettaviksi ja ensimmäisen kamreerin silmällä-pidettaviksi sekä kummankin yhteisen edesvastauksen alaisiksi, jota vastaan Johtokunnan tulisi, niinkuin tähänkin asti, erittäin hoitaa ja kassaholvissaan säilyttää vekseleitä. Asianomaisen tirehtöörin vapauttaminen jokapäiväisestä lainaus- ja vakuuskirjain sekä talletetun tavaran silmällä-pidosta ja niistä edesvastamasta ei antane epäilyksen sijaa, koska ensimmäistä kamreeria, jolle mainittu edesvastaus-velvollisuus siirtyy, täytyy pitää siihen aivan yhtä soveliaana ja hän myöskin palkkansa puolesta on melkein saman vertainen kuin Pankin tirehtööri. Päinvastoin näyttää nyt ehdotettu järjestelmä tarjoovan vakuutta paljo tehokkaammasta silmällä-pidosta kuin mitä, sen mukaan kuin yllä on huomautettu, holvitirehtööri on voinut toimittaa.

Vihdoin Pankkivaltuusmiehet ovat katsoneet suotavaksi, että myöskin Pankin rekistraattori pääsisi nauttimaan samantyyppistä palkanlisäystä viiden ja kymmenen vuoden nuhteettomasta palveluksesta, kuin mikä voimassa olevan vuosirahan-säännön 1 muistutuksen mukaan on myönnetty muutamille muille Pankin virkamiehille.

Kun Pankkivaltuusmiehet, edellä olevan perustelun perästä, Pankkivaliokunnan suosiollisesti tutkittavaksi täten jättävät alempana tähän otetun, Pankinjohtokunnan esityk-

sestä syntyneen asetus-ehdotuksen, pyytävät Valtuusmiehet vieläkin saadakseen viitata siihen asiata koskevaan keskusteluun, joka pidettiin Johtokunnan kanssa yhteisessä kokouksessa viime Marraskuun 22 p:nä ja on kerrottuna Valtuusmiesten pöytäkirjassa samalta päivältä.

Helsingissä Tammikuun 1 p:nä 1888.

L. Lindelöf.

F. Stjernvall.

O. Donner.

A. Meurman.

J. L. Snellman.

Ehdotus asetukseksi, joka koskee muutamia muutoksia ja lisäyksiä Suomen Pankin Ohjesääntöön 27 p:ltä Kesäkuuta 1878 ja Pankille 12 p:nä Huhtikuuta 1886 annettuun vuosirahan-sääntöön.

1 §.

Jos asianhaarat välttämättömästi vaativat, niin Senaatin Talous-osasto, Pankkivaltuusmiesten esityksestä, voipi myöntää että sitä summaa, minkä verran Pankin setelit 27 p:nä Kesäkuuta 1878 annetun armollisen ohjesäännön 6 §:än mukaan, sellaisena kuin se on 22 p:nä Joulukuuta 1882 annetussa armollisessa asetuksessa, saavat nousta pankin setelinanto-oikeuden vakuudeksi löytyväin arvoaineiden yli, tarpeen mukaan lisättäköön enintään viisi miljoonaa markkaa. Toimenpide, johon sitä varten on ryhdytty, on kuitenkin annettava Valtiosäätyjen tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, jos se on aiottu pysymään voimassa kauemman aikaa kuin seuraaviin valtiopäiviin.

2 §.

Muuttamalla ohjesäännön 17 §:ää, oikeutetaan Pankki myymään Suomen rahassa olevia postivekseleitä ilmankin toimituspalkkiotta. Päätös tästä tehdään siinä järjestyksessä kuin pankin-ohjesäännön 56 §:ssä on toimituspalkkion määräämisestä säädetty.

3 §.

Sellaisia maanviljelystuotteita, tavaroita ja teoksia, jotka mainitaan pankin-ohjesäännön 19 §:än e kohdassa, voidaan lainain pantiksi hyväksyä ei ainoastaan silloin, kuin niitä säilytetään saman ohjesäännön 21 §:ssä määrättyllä tavalla, vaan myöskin milloin ne ovat pantuina tullikamarin silmällä-pidon

alaiseen odotusvarastoon tahi annettuina pankinhallinnon hyväksymäin telakka- tai makasiini-yhtiöiden haltuun; kummasakin tapauksessa sellaista todistusta ja sitoumusta vastaan, kuin viimeksi-mainitussa §:ssä sanotaan.

4 §.

Pankin-ohjesäännön 28 §:ssä yleistä hyötyä tarkottaville kassoille ja laitoksille myönnetty vapautus maksamasta pääsymaksua kassakreditiiveistä on tästä lähtien lakkaava.

5 §.

Paitsi pankin-ohjesäännön 46 §:ssä mainittuja suljettuja talletuksia, Pankilla myöskin on valta pääkonttorissaan säilytettäväksi vastaan-ottaa avoimia arvopaperien ja obligatsioonien talletuksia sillä edesvastauksella, minkä yleinen laki Kauppakaaren 12 luvussa säätää.

Pankki voipi myöskin ottaa talteenpanijan puolesta nostakseen talletetuista arvopapereista maksettavaksi joutuvia korkoja, jako-osia tai pääoman lyhennysmaksuja.

Pankin provisioni avoimien talletuksien säilyttämisestä lasketaan niiden arvon mukaan ja on Pankkivaltuusmiesten määrättävä Pankinjohtokunnan esityksestä.

Pankkivaltuusmiesten asiana on myöskin Johtokunnan ehdotuksesta vahvistaa lähemmät määräykset sellaisten talletusten vastaan-ottamisesta ja hoidosta.

6 §.

Ehdotus Pankin diskonttokoron ja Pankista annettavain lainain korkokannan määräämiseksi, jonka Johtokunta ohjesäännön 74 §:n mukaan on ollut velvollinen joka vuosi Marraskuussa seuraavan vuoden varalta Pankkivaltuusmiehille lähettämään, on Johtokunnan tästedes annettava ainoastaan milloin voimassa olevain korkomääräin muuttaminen huomataan asiahaarain vaatimaksi.

7 §.

Pankin kamreerien toimitettavana olevain tehtävain suorittamista varten otetaan toistaiseksi, paitsi niitä kahta ohjesäännön 82 §:ssä mainittua kamreeria, Kolmas kamreeri ylimääräiselle sääntöpalkalle.

8 §.

Paitsi niitä konttoreja, jotka luetellaan ohjesäännön 89 §:ssä, semmoisena kuin se § on Joulukuun 22 p:nä 1882 annetussa armollisessa asetuksessa, Pankki myöskin pitää konttoria Joensuussa. Tätä konttoria hoitaa yksi Pankinkomisarius, jolla on apumiehenä yksi kassööri, ja on konttorilla muuten sama järjestysmuoto ja tarkotusperä kuin ensiksimainituilla konttoreillakin.

9 §.

Muuttamalla ohjesäännön 79, 107, 109 ja 112 §:ää, säädetään:

että avoimet ja suljetut talletukset, jotka Pankki on säilynsä ottanut, ovat Ensimmäisen kamreerin lähemmän katsonnan ja hoidon alaisia ja pidetään säilyssä eri holvissa, jonka toinen avain on hänen ja toinen Ylikassöörin hallussa;

että Pankin vekseleitä säilytetään Johtokunnan erityisessä hoidossa sen kassaholvissa, johon puheenjohtajalla ja yhdellä jäsenistä on kummallakin eri avain, mutta että Pankin velkakirjat, pantit ja vakuuskirjat ynnä setelin-emäkset ovat Toisen kamreerin hoidon ja katsonnan alaisia sekä säilytetään eri holvissa, jonka toinen avain on hänen ja toinen Ensimmäisen kamreerin hallussa; sekä

että se vastuunalaisuus Pankin laina- ja vakuuskirjoista, paitsi vekseleistä, sekä talteen-pannusta tavarasta, joka tähän asti on ollut sen Johtokunnan-jäsenen velvollisuutena, jonka asiana on kamreerinkonttorin lähin silmällä-pito, siirretään Ensimmäiselle kamreerille.

Tämä säännös jääpi voimassa olemaan ainoastaan niin kauan kuin Pankissa on Kolmas kamreeri.

Muutos ja lisäys Suomen Pankin vuosirahan-sääntöön.

1. Kolmas kamreeri ylimääräisellä vuosirahan-säännöllä, palkkiota 5,000
hyrryrahaa . . . . . 1,500 6,500.

Joensuun konttori.

1. Pankinkomisarius, palkkaa	6,000	
hyrryrahaa	1,000	7,000.
1. Kassööri, palkkaa	3,000	
laskuerhdys-rahaa	2,000	5,000.
1. Vahtimestari, palkkaa	600	
Tarverahoja, joista on tehtävä tili	1,000	

Muistutus. Pankin Rekistraattori saa viiden ja kymmenen vuoden nuhteettoman palveluksen perästä samanlaisen lisäyksen hänelle määrättyyn palkkaetuihin, kuin tätä ennen on myönnetty Pankin Sihteerille, Kamreereille, Kassööreille ja Kirjanpitäjille sekä maaseutukonttorien Kassööreille.

SUMMITTAINEN KATSAUS

Suomen Pankin tilaan ja toimintaan

vuosina 1885—1887.

A. Yleistilejä.

I. Suomen Pankin tila Joulukuun viimeisenä päivänä 1884	Siv.
II. " " " " " " " 1887	4.
III. Taulu osottava Suomen Pankin tilaa joka neljänneksen lopussa vuosina 1885—1887	6.
IV. Taulu osottava Pankin käyttämätöntä setelinanto-oikeutta joka neljänneksen lopussa vuosina 1885—1887	8.
V. Pankin kassan tila vuosien 1885—1887 lopussa	10.
VI. Pankin rahaliike vuosina 1885—1887	11.
VII. Tulos Pankin liiketoimesta vuosina 1885—1887	12.
VIII. Käyttämättömiä voittovaroja	13.
	14.

B. Erityistilejä.

1. Tili Pankilla olevista Suomen kultaraha-varoista	16.
2. " " " " hopeavaraha- "	17.
3. " " " " vaskiraha- "	"
4. Obligatsionitili	18.
5. Ulkomaan konttokurantti-saamisten tili	19.
6. Diskontattujen kotimaan vekselien tili	"
7. Lainaustili	20.
8. Kassakreditiivitili	21.
9. Diskontattujen ulkomaan vekselien tili	"
10. Protestattujen " " " "	22.
11. " " kotimaan " "	"

I. Suomen Pankin tila

Varoja.			
<i>Setelimanttoa vastaavat metalli-</i>			
<i>varat.</i>			
Metallikassa:			
rahaksi lyötyä ja lyömätöntä kul-			
taa	21,565,910	45	
rahaksi lyömätöntä hopeata . . .	288,137	52	21,854,047 97
Suomen hopearahaa	—	—	5,611,831 75
Valtiopapereita ja obligatsioneja ul-			
komaan rahassa	15,222,631	54	
Konttokurantteja ulkomaalla . . .	16,151,253	65	31,373,885 19
			58,839,764 91
<i>Saamatta olevat saamiset.</i>			
Salkussa vekseleitä Suomen rahassa	—	—	11,318,381 07
Hypoteekkilainoja	—	—	6,984,267 79
Alkuperäislainoja	—	—	1,240,532 08
Kassakreditivillä ulkona	—	—	3,078,330 30
Salkussa vekseleitä ulkomaan ra-			
hassa	150,594	67	
Salkussa vekseleitä Venäjän rahassa	120,000	—	270,594 67
Konttokurantti-saamisia Venäjän			
rahassa	—	—	32,811 67
Pankkiseteleitä ja korkolippuja Ve-			
näjän ja ulkomaan rahassa . . .	—	—	279,804 86
			23,204,722 44
<i>Muut varat.</i>			
Vaskirahaa	—	—	124,491 53
Valtiopapereita ja obligatsioneja Suo-			
men rahassa	—	—	18,659 70
Ennakkomaksuja	—	—	7,249 69
Protestattuja ulkomaan vekseleitä .	—	—	139,490 94
Protestattuja kotimaan vekseleitä .	—	—	134,796 35
Kaikenlais-tileillä	—	—	67 44
Pankkihuonerakennus	1,125,301	04	
Kalusto	70,978	30	1,196,279 34
			1,621,034 99
Summa <i>Amc</i>	—	—	83,665,522 34

Joulukuun viimeisenä päivänä 1884.

Vastattavia.			
Setelistö:			
liikkeessä olevia seteleitä	—	—	44,968,984 —
” ” postivekseleitä	1,008,059	81	
” ” maksunosotuk-			
sia Pietarin			
konttooriin	82,920	69	1,090,980 50
sisällä olevaa pano- ja ottotilillä			
talletetuista vekseleistä saatu si-			
sään	19,870	27	10,835,565 80
vuoden 1874 Suomen 4½ % rau-			
tatielainen vuosimaksuja jälellä	75,551	11	
vuoden 1881 Suomen 4½ % kon-			
vertauslainan vuosimaksuja jä-	16,041	54	
lellä			
vuoden 1882 Suomen 4 % valtio-			
lainan vuosimaksuja jälellä . .	35,185	13	146,648 05
Laina Suomen valtiovarastolta 50			
vuoden kuoletusajaksi	—	—	3,120,000 —
Kantarahasto	—	—	6,000,000 —
Vararahasto	9,000,000	—	
” Pankin kiinteistöä ja			
kalustoa varten	1,196,279	34	10,196,279 34
Käyttämättömiä voittorahoja . . .	—	—	16,196,279 34
			7,307,064 65
Summa <i>Amc</i>	—	—	83,665,522 34